

UCHWAŁA NR 152/XXII/2025
Rady Miejskiej w Gostyninie

z dnia 26 listopada 2025 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Gostynina
na lata 2026 – 2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) oraz art. 4¹ ust. 1 i ust 2 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) Rada Miejska w Gostyninie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Gostynina na lata 2026 – 2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Gostynina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 roku.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Krzysztof Adam Klejna

Załącznik do Uchwały Nr 152/XXII/2025
Rady Miejskiej w Gostyninie
z dnia 26 listopada 2025 r.

**Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla
miasta Gostynina na lata 2026 – 2030**

1. WPROWADZENIE

Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gostynina na lata 2026-2030 jest wynikiem obowiązków nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego (JST) ustawą z 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw. Program stanowi kontynuację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Gostynina na lata 2022 – 2025 i zakłada realizację działań, które są zgodne zarówno z kierunkami zawartymi w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jak i z kierunkami zawartymi w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. Ustawy te nakładają na JST prowadzenie działań w obszarze profilaktyki, przeciwdziałania uzależnieniom oraz integracji społecznej osób uzależnionych czyniąc je zadaniami własnymi gminy oraz obowiązkiem uchwalenia programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Przeprowadzone ewaluacje poprzednich programów wskazują na zasadność kontynuacji działań w tym obszarze z rekomendacją wprowadzenia niezbędnych modyfikacji. Na te potrzeby odpowiada niniejszy Program. W Programie uwzględnione zostały rekomendacje i priorytety dot. realizowania i finansowania gminnych programów wskazane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Zgodnie z rekomendacjami, Program powinien stanowić najlepiej dostosowaną do warunków lokalnych odpowiedź na problemy związane z piciem alkoholu, zażywaniem narkotyków i uzależnieniami behawioralnymi, z uwzględnieniem jego środowiskowej specyfiki. W związku z powyższym działania zawarte w Programie oraz sposoby ich realizacji są dostosowane do lokalnych potrzeb i możliwości prowadzenia określonych form pracy, w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe.

2. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Podstawą opracowania i realizacji Programu, są następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.);
- 4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153);
- 5) ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1483);
- 6) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1670 z późn. zm.);
- 7) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1338).

3. DIAGNOZA ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH

Na potrzeby opracowania Programu wykorzystano wyniki „Badania zagrożeń społecznych na terenie Miasta Gostynina” przeprowadzonego w 2025 r. Badanie to stanowi kontynuację diagnozy z 2020 r., wykonanej przez tę samą firmę badawczą, przy zastosowaniu identycznych narzędzi i metodologii. Dzięki temu możliwe było dokonanie porównania zmian zachodzących w obszarze zagrożeń społecznych w okresie pięcioletnim.

3.1. Analiza wyników badań zagrożeń społecznych wśród dorosłych mieszkańców Gostynina

Badaniem objęto 295 mieszkańców Gostynina. Celem badania było rozpoznanie skali i charakteru zagrożeń społecznych wśród osób dorosłych oraz diagnoza zmian w porównaniu do sytuacji sprzed pięciu lat.

3.1.1. Główne problemy społeczne mieszkańców

W 2025 r. mieszkańcy Gostynina najczęściej wskazywali następujące problemy społeczne:

- niskie zarobki – 61,2%,
- alkoholizm – 43,3%,
- bezrobocie – 41,3%,
- mało satysfakcjonująca praca – 38,8%,
- brak pasji i celów życiowych – 33,8%,
- uzależnienia behawioralne (Internet, hazard, pracoholizm itp.) – 32,8%.

W opinii mieszkańców najistotniejsze problemy dotyczące dzieci i młodzieży to:

- uzależnienia od internetu i gier komputerowych – 62,7%,
- brak kreatywności i pasji – 49,3%,
- wulgarność i agresja – 48,3%,
- brak opieki i zainteresowania ze strony rodziców – 45,3%,
- brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu – 45,3%,
- alkohol i papierosy – 44,8%,
- brak pozytywnych wzorców i autorytetów – 40,3%,
- narkotyki i dopalacze – 39,3%.

Analiza wyników badań przeprowadzonych w latach 2020 i 2025 wskazuje, że struktura problemów społecznych wśród mieszkańców Gostynina pozostaje zasadniczo zbliżona. W obu okresach respondenci najczęściej wskazywali na trudności o charakterze ekonomicznym, problemy rodzinne oraz zjawiska uzależnień. Nadal zauważalne są te same grupy zagrożeń – alkoholizm, bezrobocie, niskie zarobki, a także brak poczucia bezpieczeństwa społecznego. Oznacza to, że główne obszary wymagające działań profilaktycznych pozostają niezmiennie, choć ich natężenie i hierarchia uległy częściowej zmianie.

Na przestrzeni pięciu lat widoczny jest jednak wzrost znaczenia problemów natury psychicznej oraz uzależnień behawioralnych, takich jak nadmierne korzystanie z Internetu,

gier komputerowych czy urządzeń mobilnych. Coraz częściej zwraca się uwagę na objawy przeciążenia psychicznego, stres, wypalenie zawodowe oraz pogorszenie kondycji emocjonalnej mieszkańców. Zjawiska te wpisują się w szersze tendencje społeczne obserwowane w całym kraju i wymagają dostosowania lokalnych działań profilaktycznych do nowych realiów społeczno-cywilizacyjnych.

Jednocześnie problemy materialne, w tym bezrobocie i niskie wynagrodzenia, pozostają nadal istotnym elementem lokalnej sytuacji społecznej, lecz nie dominują już tak wyraźnie jak w 2020 roku. Wskazuje to na pewną poprawę warunków ekonomicznych mieszkańców oraz przesunięcie akcentu z problemów stricte finansowych na te związane z jakością życia, zdrowiem psychicznym i relacjami społecznymi.

Podsumowując, wyniki badań z 2025 roku ukazują stopniową transformację struktury zagrożeń społecznych – od problemów o charakterze ekonomicznym w kierunku wyzwań psychologicznych i behawioralnych.

3.1.2. Problem spożycia alkoholu

Alkoholizm pozostaje jednym z najpoważniejszych zagrożeń społecznych.

Wybrane wskaźniki (2025):

- 43,3% mieszkańców wskazuje alkohol jako drugi najważniejszy problem społeczny,
- 54,7% uważa, że spożycie alkoholu wzrosło w ostatnich 10 latach,
- 45,8% ma w swoim otoczeniu osoby nadużywające alkoholu,
- 71,6% mieszkańców spożywa alkohol,
- 5,5% pije kilka razy w tygodniu lub codziennie,
- 15,0% przyznało się do pracy pod wpływem alkoholu,
- 10,5% kierowało pojazdem po spożyciu alkoholu.

Zjawiska towarzyszące:

- 56,7% mieszkańców widziało sprzedaż alkoholu osobom nieletnim,
- 81,6% mieszkańców widziało sprzedaż osobom nietrzeźwym,
- 89,6% mieszkańców widziało spożywanie alkoholu w miejscach publicznych,
- 50,7% mieszkańców uważa, że należy ograniczyć dostęp do alkoholu.

W porównaniu z wynikami badań przeprowadzonych w 2020 roku zauważalna jest stopniowa poprawa w zakresie postaw mieszkańców wobec alkoholu oraz zwiększenie społecznej świadomości konsekwencji jego nadużywania. W 2025 roku odnotowano spadek odsetka osób deklarujących częste spożywanie alkoholu, co może świadczyć o rosnącej odpowiedzialności w podejściu do konsumpcji napojów alkoholowych oraz skuteczności lokalnych działań profilaktycznych.

Zmniejszyła się również liczba przypadków pracy i prowadzenia pojazdów po spożyciu alkoholu, co można uznać za pozytywny efekt zarówno edukacji społecznej, jak i intensyfikacji kontroli ze strony służb porządkowych.

Istotnym zjawiskiem jest także ograniczenie skali nielegalnej sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i osobom znajdującym się w stanie nietrzeźwości. Wskazuje to na większą odpowiedzialność sprzedawców oraz skuteczniejsze egzekwowanie przepisów prawa lokalnego i krajowego.

Ponadto, badanie wykazało spadek liczby przypadków spożywania alkoholu w przestrzeni publicznej, co może świadczyć o poprawie kultury społecznej i wzroście poszanowania dla obowiązujących norm.

Podsumowując, wyniki z 2025 roku potwierdzają pozytywną zmianę w postawach mieszkańców Gostynina wobec alkoholu. Coraz więcej osób dostrzega zagrożenia wynikające z nadmiernego spożycia, a jednocześnie rośnie społeczna świadomość potrzeby odpowiedzialnego stylu życia. Trend ten należy uznać za korzystny i wart dalszego wspierania poprzez kontynuację działań profilaktycznych i edukacyjnych.

3.1.3. Narkomania i używanie substancji psychoaktywnych

Badanie z 2025 r. wykazało, że:

- 28,9% mieszkańców uznaje narkomanię za problem społeczny dorosłych,
- 39,3% mieszkańców uznaje narkomanię za problem dzieci i młodzieży,
- 50,2% uważa, że w ostatnich 10 latach wzrosło używanie narkotyków,
- 38,3% zna osoby zażywające narkotyki,
- 13,9% przyznaje się do ich używania,
- średni wiek pierwszego kontaktu z narkotykami – 21,6 lat.

Analiza wyników badań dotyczących zjawiska narkomanii i używania substancji psychoaktywnych w latach 2020–2025 wskazuje na pewną stabilizację sytuacji społecznej w tym obszarze. W porównaniu z diagnozą sprzed pięciu lat odnotowano spadek liczby osób deklarujących zażywanie narkotyków, a także spadek liczby mieszkańców znających osoby używające substancji psychoaktywnych. Może to świadczyć o skuteczności działań profilaktycznych prowadzonych w środowisku lokalnym oraz o rosnącej świadomości zagrożeń związanych z uzależnieniami.

Jednocześnie badanie z 2025 roku ujawnia nowe zjawisko społeczne – wzrost liczby osób, które deklarują znajomość osób nadużywających leków psychotropowych, uspokajających i nasennych. Problem ten wskazuje na przesunięcie części zjawiska uzależnień z obszaru substancji nielegalnych w kierunku środków dostępnych w obrocie prawnym, często stosowanych w sposób niezgodny z zaleceniami lekarskimi.

Warto również zauważyć wzrost przekonania o łatwiejszym dostępie do narkotyków w porównaniu z 2020 rokiem. Mimo że odsetek osób faktycznie zażywających substancje psychoaktywne uległ zmniejszeniu, to poczucie dostępności narkotyków i ich obecności w środowisku lokalnym utrzymuje się na relatywnie wysokim poziomie.

Podsumowując, problem narkomanii w Gostyninie nie uległ znacznemu nasileniu, jednak diagnoza z 2025 roku wskazuje na pojawienie się nowego, niepokojącego trendu – nadużywania leków uspokajających i nasennych. Zjawisko to wymaga zwiększenia działań profilaktycznych i edukacyjnych, ukierunkowanych na bezpieczne stosowanie farmaceutyków oraz podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie ryzyka uzależnień od leków.

3.1.4. Agresja i przemoc

Przemoc i agresja pozostają istotnym problemem społecznym.

- 33,8% badanych doświadczyło przemocy,
- 58,2% było jej świadkiem,
- 36,8% uważa, że przemoc domowa utrzymuje się na stałym poziomie,
- 18,4% uważa, że zjawisko to narasta.

W porównaniu z wynikami badań przeprowadzonych w 2020 roku odnotowano wzrost liczby osób, które doświadczyły przemocy, zarówno w środowisku domowym, jak i w przestrzeni publicznej. Dane te wskazują, że pomimo wzrostu świadomości społecznej oraz coraz większej dostępności instytucjonalnych form wsparcia, zjawisko przemocy pozostaje istotnym problemem społecznym w Gostyninie.

Zwiększyła się również liczba świadków aktów przemocy, szczególnie w miejscach publicznych, takich jak ulice, osiedla mieszkaniowe czy obiekty użyteczności publicznej. Może to świadczyć o rosnącej gotowości mieszkańców do rozpoznawania i zgłaszania przejawów agresji, ale również o tym, że przemoc coraz częściej przenosi się poza sferę prywatną i staje się bardziej widoczna społecznie.

Choć w ostatnich latach zauważa się większe zaangażowanie instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz mediów w przeciwdziałanie przemocy, problem ten wciąż utrzymuje się na wysokim poziomie. Wymaga to dalszego rozwijania działań profilaktycznych, edukacyjnych i interwencyjnych, a także konsekwentnego wspierania ofiar oraz promowania postaw sprzeciwu wobec przemocy.

3.1.5. Cyberprzemoc

Badanie z 2025 r. wskazuje, że:

- 75,6% mieszkańców uważa, że przemoc w Internecie wzrosła,
- 72,1% uznaje ją za powszechną,
- 58,7% doświadczyło cyberprzemocy,
- 8,0% przyznało się do publikowania obraźliwych komentarzy.

Analiza wyników badań z lat 2020 i 2025 wskazuje, że cyberprzemoc staje się coraz poważniejszym problemem społecznym, którego skala systematycznie rośnie. W 2025 roku odnotowano wzrost liczby osób będących ofiarami agresji w Internecie, co potwierdza, że zjawisko to dotyczy coraz szerszej grupy mieszkańców, niezależnie od wieku czy statusu społecznego. Wzrost liczby ofiar może wynikać zarówno z faktycznego nasilenia zjawiska, jak i z rosnącej świadomości społecznej w zakresie rozpoznawania przejawów przemocy w sieci oraz większej gotowości do ich ujawniania.

Jednocześnie zauważono spadek liczby osób przyznających się do stosowania agresji w Internecie, co można interpretować jako efekt prowadzonych działań edukacyjnych, kampanii społecznych oraz większej odpowiedzialności użytkowników sieci za własne zachowania online. Wskazuje to na stopniowe kształtowanie się postaw opartych na poszanowaniu innych użytkowników oraz rosnącą świadomość konsekwencji prawnych i społecznych wynikających z cyberprzemocy.

Mimo tej pozytywnej zmiany w sferze postaw, skala doświadczeń ofiar pozostaje wysoka, a przemoc w Internecie przybiera coraz bardziej zróżnicowane formy – od obraźliwych komentarzy, przez wykluczanie z grup społecznościowych, aż po nękanie czy rozpowszechnianie fałszywych informacji.

Cyberprzemoc jest zjawiskiem nasilającym się i wymagającym systemowych działań profilaktycznych, szczególnie w środowisku dzieci i młodzieży, które są najbardziej narażone na jej skutki. Konieczne jest zatem kontynuowanie i rozwijanie działań edukacyjnych, wspierających bezpieczne korzystanie z Internetu oraz wzmacniających kompetencje cyfrowe mieszkańców.

3.1.6. Hazard i uzależnienia behawioralne

- 49,3% mieszkańców podejmuje działania o charakterze hazardowym,
- 9,0% ryzykuje utratę pieniędzy w grach losowych.

Analiza danych z badań przeprowadzonych w latach 2020 i 2025 wskazuje na wzrost skali zjawiska hazardu oraz uzależnień behawioralnych wśród mieszkańców Gostynina. W porównaniu z wcześniejszym okresem, w 2025 roku odnotowano większy odsetek osób podejmujących działania o charakterze hazardowym, takich jak gry na automatach, zakłady bukmacherskie czy uczestnictwo w grach losowych online. Zjawisko to, choć wciąż nie ma charakteru masowego, staje się coraz bardziej zauważalne w lokalnej społeczności, zwłaszcza wśród osób młodszych i w średnim wieku.

Równocześnie badania potwierdzają narastanie problemu uzależnień cyfrowych, obejmujących nadmierne korzystanie z Internetu, komputera, telefonu czy gier online. Już 30,8% mieszkańców dostrzega w swoim otoczeniu osoby uzależnione od tych form aktywności, a aż 68,7% badanych uważa, że uzależnienia behawioralne w ostatnich latach nasiliły się. Dodatkowo niepokojące są wskaźniki świadczące o rosnącym poziomie zależności emocjonalnej od urządzeń cyfrowych – 46,8% respondentów odczuwa niepokój, gdy nie ma przy sobie telefonu, natomiast 15,9% deklaruje lęk w sytuacji braku dostępu do Internetu.

Wyniki te wskazują, że współczesne zagrożenia społeczne coraz częściej przybierają formę uzależnień od czynności i bodźców cyfrowych, które mogą prowadzić do izolacji społecznej, obniżenia efektywności pracy i nauki oraz pogorszenia zdrowia psychicznego.

3.1.7. Postawy wobec pomocy i profilaktyki

Badanie wykazało, że mieszkańcy Gostynina w przypadku wystąpienia problemów społecznych najczęściej deklarują gotowość sięgnięcia po pomoc – przede wszystkim do najbliższego otoczenia lub instytucji zaufania publicznego. Najczęściej wskazywanymi formami wsparcia są: pomoc specjalistów i poradni, wsparcie rodziny i przyjaciół oraz udział w grupach wsparcia lub samopomocy.

W sytuacjach kryzysowych mieszkańcy najchętniej zwróciliby się o pomoc do rodziny, znajomych, psychologa, Policji lub Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, co

wskazuje na rosnącą świadomość społeczną i gotowość do poszukiwania wsparcia w instytucjach profesjonalnych.

Jednocześnie jedynie 32,8% respondentów zna lokalne programy profilaktyczne funkcjonujące na terenie miasta. Oznacza to, że mimo istnienia sieci wsparcia i realizacji wielu działań profilaktycznych, ich rozpoznawalność i dostępność informacyjna pozostają niewystarczające.

3.1.8. Podsumowanie

Podsumowując, wśród dorosłych mieszkańców Gostynina widać stabilizację sytuacji społecznej przy jednoczesnej zmianie charakteru problemów. Dominujące wcześniej trudności materialne ustępują miejsca problemom emocjonalnym, psychicznym i uzależnieniom behawioralnym. Alkoholizm nadal pozostaje najczęściej wskazywanym zagrożeniem, jednak mieszkańcy wykazują coraz większą świadomość jego skutków i potrzebę przeciwdziałania.

3.2. Analiza wyników badań zagrożeń społecznych wśród dzieci i młodzieży w Gostyninie

Badaniem objęto 547 uczniów klas VI–VIII szkół podstawowych oraz wszystkich klas szkół ponadpodstawowych. Celem badania było rozpoznanie skali i charakteru zagrożeń społecznych wśród dzieci i młodzieży oraz diagnoza zmian w porównaniu do sytuacji sprzed pięciu lat.

3.2.1. Główne problemy społeczne w środowisku uczniowskim

Najczęściej wskazywane przez uczniów problemy społeczne to:

- alkohol i papierosy (66,4%),
- wulgarność i agresja (55,5%),
- narkotyki i dopalacze (42,4%),
- uzależnienie od Internetu i gier komputerowych (41,1%),
- brak opieki i zainteresowania ze strony rodziców (41,2%),
- depresja i niezaradność (41,0%).

Z przedstawionych danych wynika, że uczniowie najczęściej dostrzegają problemy społeczne związane z używkami i zachowaniami ryzykownymi, takimi jak picie alkoholu i palenie papierosów (66,4%) oraz wulgarność i agresja (55,5%). W dalszej kolejności pojawiają się kwestie narkotyków i dopalaczy (42,4%) oraz uzależnienia od Internetu i gier komputerowych (41,1%), które świadczą o rosnącym znaczeniu problemów związanych z technologią i zdrowiem psychicznym.

Uczniowie zwracają również uwagę na brak opieki i zainteresowania ze strony rodziców (41,2%) oraz depresję i niezaradność życiową (41,0%) – co wskazuje na coraz większą wrażliwość młodzieży na kwestie emocjonalne i rodzinne.

W porównaniu z rokiem 2020 można zauważyć wzrost świadomości problemów psychicznych i uzależnień behawioralnych, takich jak nadmierne korzystanie z Internetu czy

gier komputerowych. Jednocześnie zmalało postrzeganie zagrożeń związanych z alkoholem i papierosami, co może oznaczać, że młodzież zaczyna je postrzegać jako mniej poważne lub bardziej „normalne” zjawiska w swoim otoczeniu.

Całość danych wskazuje na zmianę wrażliwości społecznej uczniów – od tradycyjnych problemów uzależnień chemicznych w kierunku problemów emocjonalnych, psychicznych i cyfrowych.

3.2.2. Styl życia i sposoby spędzania czasu wolnego

Większość uczniów (68,2%) uczęszcza na zajęcia dodatkowe, głównie korepetycje i zajęcia sportowe.

Uczniowie spędzają średnio 1,7 godziny dziennie na nauce, natomiast czas korzystania z urządzeń cyfrowych jest znacznie dłuższy – 2,5 godziny dziennie przed komputerem i 4,2 godziny ze smartfonem.

Ponad 40% uczniów przyznaje, że zdarzyło im się zaniedbać obowiązki z powodu nadmiernego korzystania z Internetu.

3.2.3. Uzależnienia chemiczne

Alkohol

W 2025 roku 55,3% uczniów zadeklarowało, że ma już za sobą doświadczenie ze spożyciem alkoholu, natomiast 22,0% przyznało, że zdarzyło im się upić. Większość badanych (71,0%) zna osoby w swoim wieku, które piją alkohol, a średni wiek inicjacji alkoholowej wynosi 13 lat.

W porównaniu z badaniem z 2020 roku zauważalny jest spadek odsetka uczniów, którzy pili alkohol, a także zmniejszenie liczby uczniów, którzy doświadczyli upicia się. Jednocześnie odnotowano wzrost liczby uczniów znających rówieśników pijących alkohol, co może świadczyć o utrzymującym się społecznym przyzwoleniu na spożywanie alkoholu wśród młodzieży, pomimo poprawy w zakresie indywidualnych zachowań.

Palenie papierosów i e-papierosów

W 2025 roku 12,5% uczniów paliło papierosy tradycyjne, natomiast 22,7% korzystało z e-papierosów. W porównaniu z 2020 rokiem odnotowano znaczny spadek palenia tradycyjnych papierosów oraz spadek używania e-papierosów.

Narkotyki i dopalacze

Z badań wynika, że 6,6% uczniów przyznało się do kontaktu z narkotykami, a aż 40,6% zna osoby, które zażywają substancje psychoaktywne. Najczęściej wskazywane substancje to marihuana oraz leki uspokajające dostępne bez recepty.

W porównaniu z 2020 rokiem odnotowano spadek odsetka uczniów eksperymentujących z narkotykami, co stanowi pozytywny trend. Jednocześnie jednak wzrósł odsetek uczniów znających osoby używające narkotyków, co może świadczyć o utrzymywaniu się zjawiska w środowisku rówieśniczym i o jego społecznej widoczności.

Przemoc i cyberprzemoc

W obszarze przemocy szkolnej 35,5% uczniów doświadcza przemocy w szkole, a aż 61,7% było jej świadkami. Co czwarty uczeń (23,4%) przyznaje, że boi się konkretnych uczniów, a 43,1% deklaruje, że sam stosował przemoc wobec innych.

Poza szkołą skala zjawiska jest również wysoka – 51,0% uczniów doświadczyło przemocy w środowisku pozaszkolnym, a 6,4% w domu.

Cyberprzemoc stanowi jeden z najpoważniejszych problemów – 54,0% uczniów doświadczyło agresji w Internecie, a 22,5% przyznało się do jej stosowania.

W porównaniu z 2020 rokiem obserwuje się wzrost wszystkich wskaźników przemocy i agresji, zarówno w środowisku szkolnym, jak i w sieci. Zwiększyła się liczba ofiar i sprawców cyberprzemocy, co wskazuje na nasilające się zjawisko agresji rówieśniczej, wymagające kompleksowych działań profilaktycznych i wychowawczych.

Uzależnienia behawioralne i hazard

W 2025 roku 39,5% uczniów wskazało gry komputerowe jako swoją główną pasję, a 43,6% spędza większość wolnego czasu grając. 42,6% badanych przyznało, że zdarza im się zaniedbywać obowiązki szkolne lub domowe z powodu korzystania z Internetu, co może wskazywać na symptomy uzależnienia cyfrowego.

Zjawisko hazardu dotyczy 20,9% uczniów, którzy przyznali się do udziału w grach na pieniądze, zakładach bukmacherskich lub korzystaniu z automatów.

W porównaniu z 2020 rokiem odnotowano spadek zainteresowania hazardem, jednak utrzymuje się wysoki poziom zaangażowania uczniów w gry komputerowe i Internet, co potwierdza utrwalony charakter uzależnień behawioralnych w tej grupie wiekowej.

Relacje rodzinne i wsparcie społeczne

Rodzina pozostaje najważniejszym źródłem wsparcia – 64,4% uczniów wskazało rodziców jako osoby, do których zwróciliby się o pomoc. Większość rodziców zna miejsca, w których ich dzieci spędzają czas po szkole, co świadczy o relatywnie wysokim poziomie kontroli i zaangażowania rodzicielskiego.

Uczniowie generalnie dobrze oceniają sytuację materialną swoich rodzin oraz własne zdrowie, co może sprzyjać stabilności emocjonalnej i społecznej.

Około 64% uczniów uczestniczyło w zajęciach profilaktycznych, jednak część z nich oceniła te zajęcia jako mało przydatne lub mało angażujące. Może to wskazywać na potrzebę dostosowania form i treści programów profilaktycznych do oczekiwań oraz realiów życia współczesnej młodzieży.

3.2.4. Podsumowanie

Wyniki badań z 2025 roku wskazują na ogólną poprawę w zakresie ograniczania używania substancji psychoaktywnych, jednak jednocześnie ujawniają pogłębiające się problemy emocjonalne, wzrost przemocy i uzależnień cyfrowych. Skuteczna profilaktyka wymaga zatem podejścia zintegrowanego – łączącego edukację zdrowotną, wsparcie psychologiczne, zaangażowanie rodziców oraz nowoczesne metody pracy z młodzieżą.

Tabela 1: Porównanie wybranych wskaźników w latach 2020 i 2025

Obszar zjawiska	Rok 2020	Rok 2025
Uczniowie, którzy pili alkohol	58%	55,3%
Uczniowie, którzy się upili	25%	22%
Uczniowie znający osoby pijące alkohol	64%	71%
Palenie papierosów	18%	12,5%
Palenie e-papierosów	29%	22,7%
Kontakt z narkotykami	9%	6,6%
Znajomość osób używających narkotyków	35%	40,6%
Doświadczenie przemocy szkolnej	28%	35,5%
Świadkowie przemocy	54%	61,7%
Doświadczenie cyberprzemocy	46%	54%
Doświadczenie przemocy w domu	5%	6,4%
Kontakt z hazardem	24%	20,9%
Uczniowie uzależnieni od Internetu/gier (subiektywna ocena)	39%	41%

Źródło: opracowanie własne

3.3. Analiza danych z instytucji zajmujących się pomocą osobom uzależnionym w Gostyninie

Nadużywanie napojów alkoholowych powoduje liczne szkody zdrowotne, emocjonalne i społeczne – zarówno u osób pijących, jak i wśród członków ich rodzin. W Gostyninie funkcjonują instytucje i organizacje świadczące pomoc osobom uzależnionym oraz ich bliskim, oferujące wsparcie psychologiczne, terapeutyczne i socjalne. Dane pochodzące z tych podmiotów pozwalają ocenić skalę zjawiska oraz stopień korzystania z dostępnych form pomocy.

Analizując zebrane informacje, należy jednak pamiętać, że nie odzwierciedlają one w pełni rzeczywistych rozmiarów problemu alkoholowego w mieście. Wskazują one przede wszystkim poziom świadomości społecznej, dostępność specjalistycznego wsparcia oraz gotowość mieszkańców do poszukiwania pomocy. Wyniki badań potwierdzają, że mieszkańcy w sytuacji problemów najczęściej zwracają się do rodziny, przyjaciół, psychologa, Policji lub Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, a jednocześnie tylko część z nich zna lokalne programy profilaktyczne.

Dlatego przedstawione dane należy traktować jako wskaźnik aktywności mieszkańców w zakresie korzystania z pomocy oraz miernik dostępności i skuteczności lokalnego systemu wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom.

3.3.1. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gostyninie prowadzi działania profilaktyczne, interwencyjne i rehabilitacyjne w zakresie problemów alkoholowych. Do jej zadań należy m.in. przyjmowanie wniosków o leczenie odwykowe, motywowanie do terapii, kierowanie spraw do Sądu, udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym uzależnieniem oraz opiniowanie wniosków o zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

W ciągu ostatnich czterech lat (poza 2024 rokiem) zwiększała się liczba osób, wobec których Komisja podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu. Utrzymywała się natomiast liczba osób, wobec których Komisja wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Komisja położyła nacisk przede wszystkim na motywowanie osób z problemem alkoholowym na podjęcie leczenia odwykowego, a członków rodzin na podjęcie terapii.

Tabela 2. Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działania MKRPA	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025 (do września)
Liczba osób, wobec których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu	44	58	36	49
Liczba osób, wobec których wystąpiono z wnioskiem do sądu o zobowiązanie podjęcia leczenia odwykowego	5	4	5	6

Źródło: opracowanie własne

3.3.2. Miejski Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków

W Gostyninie działa Miejski Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków, który oferuje szeroki zakres wsparcia i poradnictwa.

W Punkcie prowadzone są m.in. porady i konsultacje dla osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, a także dla członków ich rodzin, osób doświadczających przemocy oraz osób stosujących przemoc.

Na przestrzeni ostatnich lat z pomocy Punktu korzystało ponad 520 osób rocznie, co potwierdza stałe i duże zapotrzebowanie na tego rodzaju wsparcie w naszym mieście.

Podsumowując, dane wskazują na utrzymującą się wysoką liczbę osób wymagających pomocy, zwłaszcza w obszarze problemów alkoholowych i przemocy domowej. Jednocześnie zauważalny jest spadek liczby osób zgłaszających się z problemem narkotykowym, przy stabilnym wzroście świadomości prawnej i coraz częstszym korzystaniu z pomocy prawnej i konsultacji specjalistycznych.

Tabela 3. Liczba udzielonych porad w Miejskim Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym dla Ofiar Przemocy w Rodzinie oraz Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków

	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025 (do września)
Pomoc prawna	124	150	96
Osoba doznająca przemocy	77	122	88
Osoba stosująca przemoc	4	5	3
Osoba pijąca	102	115	71
Osoby współuzależnione	164	152	76
Osoby zażywające narkotyki	43	21	9
Osoby współuzależnione	16	23	9
Razem:	530	588	352

Źródło: opracowanie własne

3.3.3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Z danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że problem uzależnienia lub nadużywania alkoholu w rodzinach pozostaje stałym i znaczącym zjawiskiem społecznym. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z tego powodu, w poszczególnych latach utrzymuje się na zbliżonym poziomie:

- 2022 r. – 29 rodzin,
- 2023 r. – 23 rodziny,
- 2024 r. – 27 rodzin,
- 2025 r. (do 30 września) – już 24 rodziny.

Wskazuje to, że do końca 2025 roku liczba ta może przekroczyć poziom z roku poprzedniego, co sugeruje utrzymujące się lub nawet narastające zapotrzebowanie na wsparcie w tym obszarze.

Dane te potwierdzają, że problemy alkoholowe w rodzinach mają charakter długotrwały i powtarzalny, a pomoc ze strony MOPS jest niezbędna do zapewnienia podstawowego bezpieczeństwa i stabilizacji rodzin dotkniętych uzależnieniem. Stała liczba udzielanych świadczeń może świadczyć zarówno o trwałej skali zjawiska, jak i o skutecznym rozpoznawaniu potrzeb przez instytucję.

3.3.4. Wojewódzki Samodzielny Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Gostyninie

W latach 2022–2025 w Oddziale Leczenia Zespołów Abstynencyjnych oraz w Całodobowym Oddziale Terapii Uzależnienia od Alkoholu Wojewódzkiego Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Gostyninie obserwowano systematyczny wzrost liczby pacjentów pochodzących z terenu Gostynina, a także wzrost liczby hospitalizacji. Tendencja ta utrzymywała się do roku 2024, co może

świadczą o rosnącym zapotrzebowaniu na leczenie uzależnień oraz o zwiększonej dostępności i skuteczności oferowanych świadczeń.

W 2025 roku odnotowano jednak wyraźny spadek liczby osób objętych leczeniem oraz liczby hospitalizacji. Należy jednak podkreślić, że przedstawione dane nie obejmują pełnego roku kalendarzowego, dlatego ostateczne wskaźniki mogą być wyższe po uwzględnieniu danych z całego okresu sprawozdawczego.

Analiza liczby hospitalizacji w przeliczeniu na pacjenta wskazuje, że większość osób przebywa na oddziałach jednorazowo w ciągu roku, a jedynie niewielka grupa wymaga ponownego przyjęcia lub kontynuacji terapii. Dane te potwierdzają utrzymujące się potrzeby w zakresie leczenia uzależnień i wskazują na znaczenie dalszego rozwoju oferty terapeutycznej oraz działań profilaktycznych w tym obszarze.

Tabela 4: Liczba osób w Oddziale Leczenia Zespołów Abstynencyjnych oraz w Całodobowym Oddziale Terapii Uzależnienia od Alkoholu Wojewódzkiego Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Gostyninie

	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
Liczba osób	58	77	97	57
Liczba hospitalizacji	78	93	122	68

Źródło: opracowanie własne

3.3.5. Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia

Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia funkcjonująca przy ul. Wojska Polskiego 35 w Gostyninie oferuje wsparcie wszystkim mieszkańcom miasta zmagającym się z problemem uzależnienia od alkoholu oraz innymi współwystępującymi trudnościami emocjonalnymi i społecznymi.

Z usług Poradni korzysta corocznie znaczna liczba mieszkańców. W 2022 roku pomoc uzyskało 88 osób (w tym 67 mężczyzn i 21 kobiet). W 2023 roku liczba ta znacząco wzrosła do 201 osób (130 mężczyzn i 71 kobiet), co świadczy o rosnącej świadomości społecznej i większej gotowości do podejmowania leczenia. W 2024 roku z pomocy skorzystało 165 osób (95 mężczyzn i 70 kobiet), natomiast do 30 września 2025 roku zarejestrowano już 100 osób (47 mężczyzn i 53 kobiety), przy czym zauważalny jest wzrost liczby kobiet korzystających z terapii.

Analiza danych z ostatnich lat wskazuje, że z pomocy Poradni częściej korzystają mężczyźni, jednak udział kobiet systematycznie rośnie, co może świadczyć o przełamywaniu barier w poszukiwaniu wsparcia oraz o wzroście zaufania do specjalistycznych form pomocy.

3.3.6. Dzienny Punkt Wsparcia Osób Uzależnionych i ich Rodzin „Przebudzenie”

Punkt „Przebudzenie” przy ul. 3 Maja 30 w Gostyninie stanowi ważne ogniwo lokalnego systemu wsparcia w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i pomocy osobom dotkniętym problemem alkoholowym oraz ich rodzinom. Punkt czynny jest od poniedziałku

do piątku w godzinach 16:00–20:00, a mieszkańcy mogą bezpłatnie korzystać z pomocy certyfikowanych specjalistów terapii uzależnień.

Z usług Punktu korzysta corocznie znacząca liczba osób. W 2022 roku pomoc uzyskało 295 mieszkańców, w 2023 roku – 177 osób, natomiast w 2024 roku – 201 osób. Choć liczba korzystających z usług Punktu nieco się zmienia, utrzymuje się na stabilnym poziomie, co potwierdza stałą potrzebę funkcjonowania tego rodzaju placówki w mieście oraz jej znaczącą rolę w lokalnym systemie profilaktyki i wsparcia. Z pomocy Punktu korzystają przede wszystkim osoby objęte długoterminowym wsparciem, uczestniczące w cyklu regularnych spotkań, sesji terapeutycznych oraz programów trwających kilka miesięcy. To osoby, które wymagają systematycznej pomocy, wsparcia w utrzymaniu abstynencji oraz w procesie zdrowienia.

3.4. Podsumowanie

Przeprowadzone badania wśród mieszkańców Gostynina potwierdzają, że problemy uzależnień – zarówno od alkoholu, narkotyków jak i uzależnień behawioralnych – pozostają istotnym wyzwaniem społecznym, wymagającym stałej i skoordynowanej pracy instytucji zajmujących się profilaktyką i pomocą. Współpraca międzyinstytucjonalna, realizacja programów profilaktycznych oraz dostęp do specjalistycznego wsparcia odgrywają kluczową rolę w ograniczaniu skutków uzależnień i przeciwdziałaniu ich powstawaniu.

Podstawową zasadą działań w tym obszarze jest to, że skuteczniej i ekonomiczniej jest zapobiegać powstawaniu problemów niż usuwać ich konsekwencje. Życie w rodzinie dotkniętej uzależnieniem niesie za sobą liczne szkody – fizyczne, psychosomatyczne, psychologiczne, emocjonalne i społeczne. Często wiąże się również z niższym statusem socjoekonomicznym, chronicznym stresem, ograniczonymi możliwościami edukacyjnymi i zawodowymi oraz zwiększonym ryzykiem występowania przemocy. Warto podkreślić, że przemoc może występować zarówno w rodzinach dysfunkcyjnych, jak i w tych o wysokim statusie społecznym, w których problemy są często ukryte.

Coraz większego znaczenia nabierają również nowe uzależnienia behawioralne – takie jak uzależnienie od Internetu, mediów społecznościowych, hazardu czy zakupów online. Ich rozwój jest efektem łatwego dostępu do technologii i wpływu świata cyfrowego na codzienne funkcjonowanie człowieka. Zjawiska te prowadzą do utraty kontroli nad zachowaniem, a w konsekwencji – do poważnych zaburzeń psychicznych i społecznych.

Dlatego kontynuacja działań profilaktycznych, rozwijanie programów terapeutycznych oraz wzmacnianie współpracy między instytucjami to kluczowe elementy skutecznej strategii rozwiązywania problemów społecznych i przeciwdziałania uzależnieniom w Gostyninie.

4. CELE I ZADANIA

Cele i zadania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii			
Celem głównym Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest przeciwdziałanie uzależnieniom i innym zachowaniom ryzykownym – dawanie specjalistycznego wsparcia, dbanie o dobre relacje i zdrowy tryb życia.			
Cele szczegółowe			
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, poprzez:		
	Zadanie	Wskaźniki monitoringu	Wykonawca
	1) działalność profilaktyczno-rehabilitacyjną Dziennego Punktu Wsparcia Osób Uzależnionych i ich Rodzin w formie udzielenia pomocy osobom uzależnionym w procesie zdrowienia tj. dialog motywujący, treningi zapobiegania nawrotom, rehabilitacja i wsparcie osób uzależnionych i współuzależnionych po zakończonych programach psychoterapii, redukcja szkód, ograniczenie picia; 2) wspieranie placówek leczenia uzależnień w formie: a) doposażenia w pomoce i sprzęt niezbędny do diagnozy, leczenia i prowadzenia zajęć terapeutycznych i programów zdrowotnych, zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych dla pacjentów i pracowników lecznictwa odwykowego, b) dofinansowania kształcenia i doskonalenia zawodowego pracowników lecznictwa odwykowego – szkoleń, kursów specjalistycznych, staży, superwizji, itp., c) finansowanie zajęć terapeutycznych i rehabilitacyjnych; 3) prowadzenie i organizację Miejskiego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie i Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków – finansowanie wynagrodzenia specjalistów pracujących w Punkcie oraz finansowanie ich szkoleń.	- liczba osób, którym udzielono specjalistycznej pomocy; - liczba przeszkolonych osób; - wydatki poniesione na doposażenie.	- Wydział Promocji; - placówki lecznictwa; - firmy; - organizacje pozarządowe.

	Zadania Miejskiego Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Ofiar Przemocy w Rodzinie i Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków: 1) rozpoznanie problemu zgłaszanego przez klienta; 2) motywowanie osób uzależnionych oraz członków ich rodzin do podjęcia terapii w placówkach specjalistycznych i uczestnictwa w spotkaniach grup samopomocowych; 3) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie do podjęcia decyzji w sprawie zmiany szkodliwego wzoru picia; 4) motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia odwykowego oraz terapii w placówkach leczenia odwykowego; 5) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie informacji o możliwościach powstrzymania przemocy, stosownego wsparcia i pomocy; 6) motywowanie osób stosujących przemoc w rodzinie do udziału w programie edukacyjno korekcyjnym/terapii; 7) udzielanie pomocy prawnej; 8) współdziałanie z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie; 9) gromadzenie i przekazywanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji; 10) prowadzenie dokumentacji.		
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, poprzez:		
	Zadanie	Wskaźniki monitoringu	Wykonawca
	1) organizowanie i finansowanie działalności Miejskiego Punktu Wsparcia Dziennego dla Dzieci „Bartek” realizującego program profilaktyczno-wychowawczy dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, w tym: a) finansowanie zatrudnienia dwóch pracowników merytorycznych oraz ich badań profilaktycznych; b) realizacja programu profilaktyczno-wychowawczego; c) dożywianie dzieci uczestniczących w programie profilaktyczno-wychowawczym, d) zakup materiałów i wyposażenia; e) bieżące opłaty za prowadzenie Punktu, tj. media, wywóz nieczystości, dostęp do	- liczba osób objętych opieką/ uczestniczących w programach; - liczba przeszkolonych osób; - wysokość poniesionych wydatków	- Wydział Promocji; - firmy; - organizacje pozarządowe.

	Internetu, telefon, przeglądy techniczne budynku, ubezpieczenie, ect.; f) finansowanie bieżących remontów i napraw; g) poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej dla dzieci oraz superwizja pracowników; h) finansowanie szkoleń pracowników Punktu; 2) działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym: a) wynagrodzenie członków Komisji; b) opłacenie kosztów biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu – psychologa oraz psychiatry; c) opłacenie kosztów sądowych związanych z kierowaniem wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego; d) szkolenie członków Komisji; 3) realizację programów skierowanych do ofiar i sprawców przemocy domowej jako zjawisko współistniejące z problemami uzależnienia, w formie długofalowej pomocy psychologicznej osobom doznającym przemocy w rodzinie (dorosłym i dzieciom) skierowanym przez Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej; 4) finansowanie zajęć dla rodziców mających na celu podniesienie wiedzy z zakresu profilaktyki i uzależnień, zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych oraz przygotowanie rodziców do wychowywania dzieci bez przemocy i radzenia sobie z trudnymi sytuacjami pojawiającymi się w procesie wychowania dzieci, w tym w obszarze problemów związanych z uzależnieniami.		
	Zadania Miejskiego Punktu Wsparcia Dziennego dla Dzieci „Bartek” Zaburzenia życia rodzinnego wynikające z uzależnień sprawiają, iż dzieci nie mogą liczyć na wsparcie i pomoc bliskich. Pomoc musi nadejść z zewnątrz. W związku z tym udzielanie pomocy dzieciom z rodzin z problemem uzależnień jest jednym z priorytetowych zadań miasta. Zadanie to jest realizowane m.in. poprzez działalność Miejskiego Punktu Wsparcia Dziennego dla Dzieci „Bartek”.		

	Do zadań głównych Miejskiego Punktu Wsparcia Dziennego dla Dzieci „Bartek” należy praca z dziećmi, a w szczególności: 1) organizacja czasu wolnego, prowadzenie zajęć tematycznych; 2) dożywianie dzieci; 3) rozpoznanie sytuacji dziecka w kontekście jego sytuacji rodzinnej; 4) pomoc dziecku w radzeniu sobie z życiowymi problemami i kryzysami (rodzinnymi, związanymi z relacjami z rówieśnikami, szkolnymi w tym indywidualna pomoc w nauce itp.); 5) stała, systematyczna współpraca z rodziną dziecka; 6) współpraca placówkami oświatowymi, podmiotami leczniczymi oraz innymi instytucjami istotnymi z punktu widzenia wsparcia dzieci i rodzin; 7) prowadzenie dokumentacji.		
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, poprzez:		
	Zadanie	Wskaźniki monitoringu	Wykonawca
	1) realizację programów profilaktycznych w tym programów rekomendowanych, uwzględniających zagadnienia dotyczące rozwoju umiejętności społecznych, przeciwdziałania uzależnieniom, zjawiska agresji, jak również edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym; 2) realizację projektów profilaktycznych promujących zdrowy styl życia, stanowiących alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu jako element przeciwdziałania uzależnieniom; 3) prowadzenie lokalnych diagnoz, pozwalających ocenić aktualny stan problemów społecznych, zasobów i efektów podejmowanych działań w środowisku lokalnym; 4) prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnych dotyczących profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, uzależnieniom behawioralnym oraz przemocy w rodzinie i możliwości jej przeciwdziałania, w tym	- liczba osób biorących udział w programach profilaktycznych; - liczba przeszkolonych osób; - liczba wydanych/ zakupionych/ opublikowanych materiałów edukacyjnych.	- Wydział Promocji; - firmy; - organizacje pozarządowe.

	skierowanych również do osób stosujących przemoc w rodzinach z problemem uzależnień; 5) organizację konferencji i szkoleń na temat lokalnych problemów wynikających z uzależnień oraz mających na celu podnoszenie wiedzy na temat różnych form działań służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień; 6) organizację/finansowanie szkoleń, kursów, superwizji itp. dla pedagogów, psychologów, nauczycieli, wychowawców i osób udzielających pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin z problemem uzależnienia oraz krzywdzonym, itp. w zakresie rozwijania umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych skierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży pochodzącej z rodzin z problemem uzależnienia/przemocą w rodzinie; 7) podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w obszarze rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym pracujących z rodzinami osób uzależnionych oraz w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jak również członków Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz Grup Roboczych, poprzez finansowanie/dofinansowanie szkoleń, kursów, superwizji, seminariów, konferencji, itp. w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie, a także dotyczących współpracy służb i instytucji w ww. zakresie; 8) działania edukacyjne skierowane do sprzedawców napojów alkoholowych; 9) szkolenie kandydatów na kierowców na temat wpływu używek na funkcje percepcyjne kierujących pojazdami; 10) organizację i/lub dofinansowanie wypoczynku w szczególności dla dzieci i młodzieży z rodzin, w których występują problemy alkoholowe/przemoc w rodzinie, rodzin zagrożonych uzależnieniem, połączonego z realizacją zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania uzależnieniom.		
--	--	--	--

4.	Wspomaganie działań instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnień poprzez:		
	Zadanie	Wskaźniki monitoringu	Wykonawca
	1) współpraca finansowa ze stowarzyszeniami oraz ruchami abstynenckimi mająca na celu rehabilitację osób uzależnionych po zakończeniu leczenia terapeutycznego, integrację osób uzależnionych ze społecznością lokalną i jej najbliższym otoczeniem oraz prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień; 2) współpracę z Komendą Powiatową Policji, Miejskim Centrum Kultury, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejską Biblioteką Publiczną i in. przy realizacji działań o charakterze profilaktycznym skierowanych do dzieci i młodzieży; 3) wspieranie stowarzyszeń abstynenckich, ruchów samopomocowych oraz grup wsparcia, współdziałanie w zakresie propagowania stylu życia bez uzależnień.	- liczba działań zrealizowanych przy współpracy z instytucjami, stowarzyszeniami itp.	- Wydział Promocji; - firmy; - instytucje; - ruchy abstynenckie; - organizacje pozarządowe.
5.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, poprzez:		
	Zadanie	Wskaźniki monitoringu	Wykonawca
	Prowadzenie działań kontrolnych i interwencyjnych, w placówkach sprzedaży napojów alkoholowych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.	- liczba skontrolowanych placówek sprzedaży napojów alkoholowych	- Wydział Promocji; - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; - Komenda Powiatowa Policji w Gostyninie

5. FINANSOWANIE PROGRAMU I SPOSÓB REALIZACJI

- 1) Źródłem finansowania zadań określonych w niniejszym Programie są środki finansowe pochodzące z:
 - a) opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
 - b) części opłat za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym, tj. za sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, tzw. „małpki”.

Wyżej wymienione środki finansowe określa uchwała budżetowa na rok 2026 oraz na kolejne lata.

- 2) Realizacja Programu koordynowana jest przez Wydział Promocji Urzędu Miasta Gostynina.
- 3) Program realizowany będzie w ścisłej współpracy z jednostkami organizacyjnymi Gminy Miasta Gostynina m.in. Urzędem Miasta Gostynina, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Miejskim Centrum Kultury, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym, Miejskim Punktem Konsultacyjno-Informacyjnym dla Ofiar Przemocy w Rodzinie i Osób Uzależnionych od Alkoholu i Narkotyków, placówkami oświatowymi, a także Komendą Powiatową Policji, Wojewódzkim Samodzielnym Zespołem Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej im. prof. Eugeniusza Wilczkowskiego w Gostyninie oddz. COTUA i OLAZA, organizacjami pozarządowymi, firmami i osobami fizycznymi realizującymi usługi z zakresu działań przewidzianych do realizacji w Programie.

6. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- 1) Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za pracę indywidualną i na posiedzeniach Komisji przysługuje wynagrodzenie, wypłacane po trzech kolejnych posiedzeniach Komisji:
 - a) 12% minimalnego wynagrodzenia za każdy udział w posiedzeniu dla Przewodniczącego Komisji,
 - b) 10% minimalnego wynagrodzenia za każdy udział w posiedzeniu dla członka Komisji.
- 2) Wynagrodzenie będzie wypłacane po trzech kolejnych posiedzeniach Komisji, na podstawie zestawienia zbiorczego, sporządzonego wg list obecności na poszczególnych posiedzeniach.
- 3) Członkom Komisji przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę za udział w obowiązkowym szkoleniu, w celu podniesienia kwalifikacji lub innym posiedzeniu wyjazdowym.

- 4) Wynagrodzenie, o którym mowa w punkcie 3 wypłacane będzie po odbyciu obowiązkowego szkolenia lub posiedzenia wyjazdowego, na podstawie listy obecności.

7. EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Ewaluacja Programu będzie prowadzona w cyklu rocznym poprzez wskaźniki przypisane do poszczególnych celów i zadań Programu. Nadzór nad dokonywaniem ewaluacji i zbieraniem danych sprawować będzie Wydział Promocji, ale każdy realizator będzie odpowiedzialny za dostarczenie danych do ewaluacji w zakresie związanym z wykonywanym zadaniem. Monitoring realizacji Programu prowadzony będzie w sposób ciągły przez pracowników Wydziału Promocji.

Uzasadnienie

Na podstawie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy. W art. 4¹ ust. 1 wyżej wymienionej ustawy wyszczególniono zadania, jakie powinna realizować gmina w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku realizacja działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii należy do zadań własnych gminy, które zostały zawarte w art. 10 ust. 1 ustawy. Realizacja zadań prowadzona jest w ramach programu, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Kierunki działań programowych na lata 2026 – 2030 określono na podstawie diagnozy „Badanie zagrożeń społecznych na terenie Miasta Gostynina” oraz danych będących w posiadaniu jednostek organizacyjnych gminy i podmiotów zajmujących się profilaktyką i prewencją na terenie miasta.

Zadania realizowane będą w ramach środków finansowych pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.